

Szerkesztőség:
Kazinczy-utca 1. szám, földszint, balra.

Dérmentelen leveleket csak ismert kézírt fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Kazinczy-utca 1. szám, földszint, balra.

Hirdetések díjazása szerint.
Egyes szám 5 kr. ünnep- és vasárnap után: szám 3 kr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétéven és évek óta.

Előfizetési árak:

Helyben hazhoz fordva:	
Egész évre	12 fr.
Fél évre	6 fr.
Negyed évre	3 fr.
Egy hónap	1 fr.
Vidékre postán küldve:	
Egész évre	14 fr. — kr.
Fél évre	7 fr. — kr.
Negyed évre	3 fr 50 kr.
Egy hónap	1 fr 20 kr.

Hirdetések helyben ártódnak.

Tisza Kálmán beszéde.

Arad, september 22.

Nagy varázsereje volt mindig az őszinte szónak. Ezzel az elementáris erővel hatott a nemzetre a kormányelnök nagyváradai beszéde.

És az igen természetes. Tisza Kálmán, a ki évek óta egyik legfáradhatlanabb munkásságú ember, sokat beszélő és soha semmi értét nem tevő emberek szokásaként, nem huzakodik élő szavakkal, nem igyekszik szépitni közi-szonyaink kárpóját, hanem mint egy igazán nagyszabású államférfi, a ki érzi sorsának nagy hivatását és érzi akaraterejében a csüggedni nem tudó szívósságot, tükröt tartva a nemzet elé, s távol a hatásvadászat legenyhébb árnyától is oda szól akár egy kijelentés: Nézzed, ilyen vagy, fogjunk kezét, hogy megjavuljon minden e hazán.

A beszédek e beszéde, — mely hetekig fog tárgyat adni a continens sajtójának a magasabb elméledésre, — teljes megnyugvást hoz a nemzetnek. Egy szerencsés ország nagy minisztere, fajának gyengeségét és erejét ismerve, kiforrott meggyőződésének érettségével, s fajszerezetének törhetlen szeretetével inti, újja a nemzetet a a félrevezetéstől, bebizonyítja, hogy közviszonyaik minden ágában, mi, a kis nemzet egyáltalán nem állunk rosszabbul a continens nagy nemzetinél, s ha maig elért haladá-sunkban léptet akarunk tartani, akkor előttünk áll egy örökös munka, mely-a haladó nemzetek existenciájának egyedüli biztosítéka.

Tisza Kálmán tegnapi kijelentései ebben culminálnak. Az ellenzék valamennyi organumának a beszéddel foglalkozó sorain valami sajtáságos meglepetés tükröződik vissza. Egy hang, mely sokáig felcseng, a holt betűk közül, hasonló egy olyan vallomáshoz, melyben azt hallatná valamenynyi fractiója az ellenzékek, hogy ime Tisza Kálmán bátrabb, őszintébb mint mi voltunk és vagyunk a nemzettel szemben. Nem állat egy pillanatra sem,

hanem beismerte, hogy válságunk van bizonyos tekintetben, azt kérdi a nemzettől: Akartok a megerősödött államban az államért javulni? Jertek, dolgozzatok velem.

Minden esetre valószínű, hogy a beszédnek az a része szülte leginkább ezt a hangulatot, hogy Tisza sejtetni engedte, hogy nem csak ideiglenesen akarja ellátni a pénzügyminiszteriumot, de ellenkezéleg minden erejét és munkásságát az államháztartás rendbehozására fogja fordítani, mert a legnagyobb becsűve, hogy a mai helyzet jobbá tételében a munka legnehezebb része az ő vállaira sulyosodjék.

Erről lehet Tisza Kálmánra ismerni és a ki ismerik az ő szilárd ragaszkodását — mely a legnagyobb megpróbáltatások közt acélosodik ellenállhatatlanná, — azok ebből a kijelentésből tudni fogják, hogy a maga elé tűzött feladat elől a kormányelnök emberi eshetőségek között, nem fog meghátrálni. És ha általában a beszéd megnyugtathatja a nemzetet, ugye pontnál az ország nagy elégtelét érezhet magában, hogy a colossális teendőkre váró ötéves országgyűlési ciklusra többségét egy olyan állam férfi működéséhez küldte támogatóul, ki a pár nap mulva megnyíló parlament beköszöntőjét, a maga részéről a kormány solid és a feltétlen kötelességérettségből folyó munkaprogramjának manifestálásában adta meg.

Maga magáért a legkéesszólóbban beszél más helyen a kormányelnök nyilatkozata, s minden habozás nélkül elmondhatjuk, hogy változhatlan álláspontunk magyarázatául ezzel szemben nincsen, nem lehet, szavunk. Itt még — csupán az ellenzék politikai izlésének adott revanche constataciósaként, — említjük fel a Tisza Kálmán nyilatkozatának utolsó részét, melyben választói bizalmát megköszönve életi azokat ellenfeleivel együtt, mert nem tartná magát kötelességtudó képviselőnek, ha azok javára is nem dolgoznék, a ki bizalmukat tőle megtagdák. És így nem kíván az ország-

ban aoztók sem — kik ellene szavaztak — egyebet, mint hogy az ő hitük szerint történjék.

Köszönete van azoknak a kik bizalmukkal megtisztelték, de munkásságát adja azoknak, a kik a bizalmat tőle megtagdák.

A nagy hadgyakorlatok vége.

Dévről jelentik, hogy a hadgyakorlat fővezetősége nevében Albrecht főherceg aláírásával, a csapatok előtt szedán a következő napi parancs tételét közzé: Ó császári és apostoli királyi felseje a 7. és 12. hadtestnek ma befejezett hadgyakorlata alkalmából legkegyelmesebben kijelenteni méltóztatott: A Déva melletti, mai napon befejezett hadtest gyakorlatok ő felsejét minden tekintetben nagy mértékben kielégítették. A 7. és 12. hadtestek parancsnokainak és vezérkaruk körültekintő előrelátása és tevékeny közreműködése folytán a hadgyakorlatok tervezése és keresztülvitele teljesen correct volt. A vezetés ugye nagyban, mint kicsinyben a helyzet megragadásáról, gyors elbátározási képességről és nyugodtságáról, a csapatok által való végrehajtásuk pedig gyakorlat és harc tekintetében való teljes képzettségükről, a legénység rendezetete, fegyelméletisége és magatartása parancsáról, és az érelőkészítési és edzettségéről tettek tanúságot. Ő felseje legmagasabb köszönetét méltóztatott az újból nyilvánult fadsátságát kifejezni és legkegyelmesebben felhatalmazott, hogy tudul adjam a 7. és 12. hadtestek parancsnokainak kiáltásként, parancsnokainak, csapatainak és intézeteinek, végre a vezérkar főnökének és tisztjeinek, valamint a doztárköknek a legfelsőbb megelégedést. Szerencsét kívánok az őssze résztvevőknek ezen legfelsőbb elismeréshez."

A kormány munkaprogramja.

— Tisza Kálmán beszámolója. —

— september 22.

Tisza Kálmán kormányelnöknek tegnapi nagyváradai beszédét, lapunk tegnapi számban, bő távirati kivonatban ismertettük. Az

Az „ARADIKÖZLÖNY” tárczája.

(September 23.)

Őszi hadgyakorlatok.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

Ott a sátor-táborban a septembri alkonyat sötétjébe gyújtott tábori tűzek világja mellett a csatározásokban kifáradt hadiak bizonyára nem egyszer irigyltek meg a „czibilek” dolgát, s nem egyszer adnak kifejezést illetéknépen érzelmeiknek: „Hej csak mégis jó dolguk van azoknak a czibileknek! S midőn a pattogó lasabok utolsó sziporkájakat is kikapították a csillagok felé s pihenésre hajlítják fejüket az elalmodott katonák: bizonyára nem egynek ajkairól rebben el a sóhaj: „Istenem, vajjón a holt nap is olyan terhes lesz-e, mint a mai?”

Szó sincs róla, hogy valami irigylésre méltó volna a helyzetük, de azért türethetlenné még sem mondható. Igaz, hogy derekasan kifáradnak, mikorra a tűzek kigyúrnak a táborban, de aztán ki is pihenhetik ám magukat. Igaz, hogy nehezen mulik a nap, de legalább azzal vigasztalhatják magukat, hogy csak egy pár napig tart az egész. Még aztán nem gyönyörű férfias mulatság-e az egész? Trombita-harsogás, karcok pengése, ágyuk döngése és puskák ropogása kavarog a levegőben. Harezágytól égve rohannak egymás ellen a csapatok, s a legpompásabb mozdulatokkal gyönyörködtetik a szemléelőt. Felnyes, csillogó, ragyogó egyenruhás tiszték villogtatják kardjaikat a nap sugaraiiban s buzditják csapatokat kitartásra. Van-e ennél szebb, férfiasabb mulatság?

Katonák! Ne irigyeljétek ti a „czibilek” életét, helyzetét, mert nem tudjátok, hogy — mit irigyltek. Azt hiszitek, hogy a „czibil” őszintét kézzel, edes nyugalommal lép az ősz kúszóberé? Azt hiszitek, hogy ezerszerre jobban foly itt ezeknek a dolga, mint a tiétek, hogy ezeknek nincsenek gondjaink, bajaink és fáradósáink, hogy ezeknek a lelkét nem nyomja semmi teher? Oh, akkor nagyon balul itéltek meg a szegény „czibilek”-et, mert ezeknek is épügye megvan az ősi hadgyakorlatok, mint nektek, katonáknak, és merem állítani, hogy az ősi hadgyakorlatokkal sokkal terhesebbek, sok esetben türethetlenebbek, — mint a tiétek. — Imé egy kis jelenet a „czibilek” ősi hadgyakorlataiból, melyeknek meg van az a rozg tulajdonságuk, hogy csak nagyritkán hoznak az illesőknek „ordó”-t.

Alig hogy hazakertülnek a fürdőből a mama és leánya: megkészködnek a háznal az ősi hadgyakorlatok. Két ellenfél áll egymással szemben. Az egyik a kérelmetlenül, kőszívű papa, a másik pedig a mama és leánya. A csatározások pedig kezdődnek eképen:

— Bizony má egy nyakunkon az ősz, beköszöntött az idény, — szól a mama, tükos pillantást váltva leányával, ki az ablakból nézgeti a járó-kelő — fiatal embereket.

— Oh az a szép ősi idény! — dicsőíté a szép leány.

A szoba egyik sarkában üldögélő papa kezdé szomorú gondolatait, melyek arra a szép nyári idényre vonatkoznak, mely neki éppen 800 forintoskájába került, — szőlug-raszáni.

— Bizony, bizony, itt az ősi idény — veszi fel újból a szót a jószívű mama, — már X. Y. nagykereskedőnél meg is érkeztek az ősi divatcikkiek.

— Oh beh szék! — csiripolja a drága, egyetlen ott az ablakban.

A kőszívű papa rögtön felismeri a hely zet rettenetes voltát, s igyekszik a lábait elő helyzetbe tenni, hogy alkalomadtán ő is megugorhassék.

— Bellam! — szól a gondos anya, ti-tokban figyelemmel kísérve férjeura mozdulatait, — ugye neked nagyon kopottak már az ősi ruháid?

— De milyen kopottak! — csicsergi az aranyos egyetlen, — szégyelnek maguk az utcára lépni.

A kőszívű papa csendesen felkel a szé-keből, s az ajtófelé pislogtat. Már meg is tesz egy-két lépet, midőn a felseje megszólítja:

— Hallod öregem!

— Nem hallok semmit, nem akarok hallani semmit, őrés a bugyellária, nincs hitel, nincs, aztán nincs! — előzi meg az előrelátó apa a következendőket.

— De papa! De öregem! kiált egyszerre leány és mama. S ezzel megkezdődik a nagy-szerű csatározás, melyben könyek viszik a fő-szeret. Ezek a család ősi hadgyakorlataiban az Uchatiusok. Nincs az a kőszív, a mely kibírná támadásukat. Hiába appellál a szerencsétlen papa az őrés tészára, a nagy adóra, finánczra és végrehajtóra: nincs pardon, kérelhetlenül ostromolják a várat a mama meg az egyetlen aranyos, s az lesz a vége, hogy a papának mégis csak be kell szereznie ezeket a szép ősi divatcikkieket, s az őrés tár-

czába emberfeletti ügyességgel be kell sand-zsirozni meg egy másik — váltó adósságot.

Katonák! Ne irigyeljétek ti a szegény „czibil”-t! Jusson eszetekbe a család ősi hadgyakorlata, s a kudarc, melyért a papa „ordó”-t ugyan soha, de „contó”-t annál többet kap.

Gyönyörű ősi hadgyakorlatokat rendez-nek aztán a tanárok — és a tanulóktól irtózó tanulók. No, annyit mondhatok, hogy ez is páratlan a maga nemében. Aljlon itt ennek a harcznak is az illusztrálására egy jelenet.

— Kedves fiam! — kezdé a gondos tanár — mondja csak, mire nézi maga a napot? Hát azért küldték ide magát a kedves szülői, hogy minden felelésekor — hall-gasson?

A nebuló nem szól semmit, hanem el-gondolkodik azon, hogy melyik collegájával bírkózzék meg az óra végével.

— Lássá barátom — folytatja korhol-sát a tanár — ma megint nem tudta már az ismétlést, ma megint rosszul felelt, azaz nem felelt semmit, mert hallgatott. Hát min-dennap így lesz már az? Hát nem akarja ön belátni, hogy a tudomány miligen nagy hatalom ma már... torább nem folytathatja, mert a hallgató nebuló mellett ülő másik nebuló akkorát visit, mintha legalább is a tor-kán volna a kés!

— Mi az? mi az? — riad fel a tudomány hatalmas voltát magyarázó tanár, s ro-han a padok közé.

— Kutassy gombostűvel surkál! — ordítja siralmas hangon a nagyreményű nebuló.

A tanár egy pillanatra meghökken, szeme szája eláll. Hiszen ez borzasztó!

— Hát maga ilyen? kiáltja aztán Kut-assynak, ki nem más, mint az a nebuló, kivel éppen a tudomány hatalmas voltát akarta megértetni. — Hát maga még ilysimíto-tézi a bűnet? Mit én itt magát jóakarólag figyelmeztetem, intem, a tanulóársát ön az-alatt gombostűvel surkálja!

És ez az ősi hadgyakorlat bent, tart egészen a nyári szeptemberrig. A legtöbb eset-ben eredménytelenül végződik. A nebuló meg nem lehet győzni a tudomány hatalmas-máról s a szegény professor, midőn a tudejét már jó kikibáta a tatarfűrejt meg a fekete-hegyi fürdőutajdonosok tárczáinak nem kis öröme, végre is kénytelen visszavonulást rendezni s beérni azzal, hogy a győzhetlen nebuló secundába ponálja.

Katonák! Ne irigyeljétek ti a szegény czibil dolgát, különösen pedig a tanárokat.

alábbiakban adjuk a monumentális beszéd azon pasusát, mely a kormány jövő program-ját fejtő ki.

E kieltű a kormányelnök így folytatta: Befektetéseink tekintetében a törvény által kötelezetten kívül csakis arra kell magunkat egy ideig elszánnunk, hogy megte-gyünk nem azt, a mit megtenni jó volna, ha-nem csak a mi az állam érdekében elődáz-hatatlant szükséges. (Élénk helyeslés.) Ez az egyik eszköz. A másik, a mit megmondot-tam a törvényhozásban, a választások előtt, az hogy jóvedelmünket fokozni kell. Az egye-nes adóknak különösen két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél a választások előtt, majd a választások után másként fog beszélni. No hát, elmondom majd azt is, hogy mi uton reménylen, ha va-lamely világra szóló catastropha meg nem zavar — fokozatosan elérni az államháztartás rendezését és az egysúly helyreállítását. (Halljuk! Halljuk.) Ezen két adónem, adóink közt a legsúlyosabb két faját, a föld és házadót emelni ez időszertint lehetőségnek nem tartom. Igaz, erre is azt mondták, így beszél

maradni és a mit erre törvényhozásilag tenni lehet, még ha kollektív is, meg fogom tenni a tőlem telhető erővel. (Élénk helyeslés.) Gondolják tehát meg, a kik ezt teszik, hogy radnak-e valaha magukat arra, hogy embertársait megcsalják és hogy mi különbség van azok közt és az államkincstár közt, midőn ez a magyar állam? (Élénk helyeslés.)

Az sem áll, t. polgártársaim, hogy ezzel az egyes polgároknak nem teszünk kárt, mert az államnak javára van szüksége és az így törvénytelenül elenyészelt 12 milliót más állampolgároknak kell pótolni. A dohányjövődék kijátszására szolgáló ezen kibuvó, 20 év után mentesül alig szolgál, és ha e 12 millió forintot ma meg lehetne menteni az 1887. évi deficitnek felénél többre enyésznek el. Remélem, hogy nálunk is fel fog ébredni azon hazafias lelkesedés, mely Angliában van, a hol évről-évre nagyobb számmal küldenek be egyesek pénzét az államkincstárnak, még pedig azon okból, mert tévedtek a bevallásnál. Ha ezt elérjük, akkor Magyarországnak holnap nem lesz deficitje. (Élénk éljenés.)

Összefoglalva azokat, a miket a pénzügyi helyzetéről és az orvosi módokról mondtam, az én orvostudományom a jelzett takarékoskodik, a jövődékeknek, — a hol a legkönnyebben elvethető, — emelése, azaz annak, a mi a kincstárt jogosan megilleti, a kincstár számára való megőrzése és megszerzése.

Még csak egyet kívánok megemlíteni. (Halljuk.) Ugy tudom, hogy Magyarországon alig van valami ellen anynyi panasza, mint a pénzügyi adminisztráció ellen. Tudom, hogy e panaszok túlságosan kevesek, de tudom azt is, hogy bajok vannak, a mit annál inkább megmondhatok, mert senkit sem sérték velem, mivel a bajt nem személyekben, hanem az adminisztráció egész rendszerében kerestem. Éppen nem szándékom egyes palliatív javaslatokkal előlítani, mert a pénzügyminisztériumban már munkában volt és remélem, egy vagy másik év leforgása alatt érvényesíthető lesz az orvosias, a melynek alapszámja az, hogy a pénzügyi közigazgatás különböző ágaiban már a vidéken, a törvényhatóságokban egymással és ezen uton az ország közigazgatásával contactusba jöjjenek. (Élénk helyeslés.) Remélem, hogy az erre való törekvés nem lesz eredménytelen, és hogy sok millió panaszok fogja elejét venni. (Élénk éljenés.)

A mit mondtam tisztelt polgártársaim! nem valami szemkáprázató és nem csodákat ígérő.

De én kénytelen vagyok a szemkáprázató és csodás programokat azokra hagyni, kik ugyanegy nap követelik a hivatalnokok fizetésének emelését és a személyi járandóságok leszállítását; a kik követelik a hivatalnokok számára leszállítását, de ha ezt valamely organissal lehetővé teszi, akkor neki mennie a miniszternek, a ki azt teszi, nek szívetlen, igazságatlan zsarnoknak, a mint legutóbb a közkeletben miniszterrel megtörtént. (Élénk helyeslés.)

Ezek adhatnak bámulatos programokat, valamint adhatnak azok is, akik lényegesen törnek minden egyes befektetés mellett, a mint azt megengedem, sokszor helyes czéltól ki-sebb vagy nagyobb vidék érdeke kívánja, de e mellett követelik a befektetésre szánt összegek lejjebb szállítását; a ki ezt tudja megvalósítani, az tud fából vastakarokat csinálni, (élénk derültség) és azonban nem tudok. De már hosszan is vettem igénybe figyelmüket és pedig jórómán csak pénzügyi dolgokról szóltam. Mentse ki ezt az, hogy a mint már mondtam, ma a pénzügyi kérdést dominálja a politikai kérdések, hogy minél inkább meg van valaki arról győződve, hogy a nálunk történtek daczára is az állami élet

emberre, és még türelmesebb sincs. Ezek az igazi ózsi hadgyakorlatok, melyeket ezek a szerencsétlenek rendeznek — akaratlanul, önhibájukon kívül. Nagyon komor képek, nem illenek be az általunk választott kerethez, s befejezzük az ózsi hadgyakorlatokat azzal az óhajjal, hogy a papá beküldjön ki a mamával meg az aranyos ezinhennel, a kaszárur Kutassy nebulóval, s ezinház-director urnak, s vendéglősöknek mindenkor télt házuk legyen.

A jogásoknak nem kívánok se jobb erőltetést, se egyebet, mert tudom, hogy jövő áprilisban megint a zálogházba vándorol minden „überzicher“ és teli kútból. Falra pedig nem szokásom borsot hányni.

Peregrinus.

A milliókért.

[10. Folyt.] (Francia regény.)

Az „Ara di Késés“ száma fordította: Sz. J.

XII.

Egyik nap Emil járban dolgozott és egy szobrot fejezett be éppen, midőn kopogott valaki és Emil szavára belépett Leroy Alfons ur. A fiatal dandy, noha redesen elegánsan öltözött, ma kiváló gondot látzott fordítani ruháztára, a mire Emil azonban éppen nem figyelt. A belépő csodálkozva nézett körül Darvil műtermében, melyet legnagyobb meglepetésre sokkal nagyobbak és szélesebbek talál, minsem reménylette. Darvil ur butorának csak egy részét adta el és nem egy szép darabot, valamint a szükségesek mind megtartotta. A gyász kifejezés, melylyel Leroy belépett csakamar eltűnt arcáról; hangja azonban még részvételtől volt, midőn Emilnek jobbját nyujtván, kezdte: Hogy vagy, Emil? A mint emlékeztek, még száz arannyal tartozom neked. Mivel szüleid, mint sejttem rosszul jártak, és téged többet nem segíthetnek, attól tartottam, hogy pénzre lesz szükséged. Azért is tartozásom egy részét magammal hoztam.

Egyelőre csak tartd még magadnál a szaktitát Emil mosolyogva felbe, jelenleg igazán niceven szükségem e pénzre. Van még a legnagyobb szükség esetére tizenegy-tizenöt ezer franknyit megtakarított összeget, és ha majd pár hét múlva hazaviszem, a megrendelt munkákat, melyeken dolgozom, körülbelül nyolcezer frank új meg markomat.

Igazán Emil? kiállott fel Leroy. „Ez nem is hittem volna. Ennek szívből örvendek! Ez szüleidet is meg fogja nyugtatni?”

minden terén tömördek a teendő, annyival inkább óhajtania kell velem együtt, hogy az igazságszolgáltatás, a közigazgatás, a kereskedelmi és minden egyéb téren való gyorsabb haladás lehetővé tételére pénzügyeinket előbb rendezzük. (Élénk helyeslés.) Kérem méltóságosk ez mentesül elfogadni, s megengedni, hogy nehanál szóval átérjek még véderőnk és a béke kérdésére.

Pénzügyeink rendezésének mindenesetre nagy megnehezítője, hogy véderőnk költségeinek takarékoskodni nem lehet, azonban nem szeretném, ha ez oda magarázatunk, mintha én a helyzetet háborúval fenyegetőnek tartanám. En uraim látom, hogy Európa összes hatalmasságai és államai óhajtják a békét; reményem és azt hiszem alaposan remélnem, hogy ez nem is fog egyhamar magzárvartatni, de azért ismétlem, hogy véderőnkét fontartani, sőt fejleszteni vagyunk kénytelenek, a midőn minden állam körülötte annak nemcsak megtartását, de növelését tüzte csejájul. Szomorú helyzet ez; de nem áll rajtunk megszünetelni; míg hazánk biztonságáról gondoskodni nem csak egyik első, de legelső feladatunk.

Most visszatérek uraim oda, a honnan kiindultam, hogy kifejezem önök előtt közönetemet. Ne vegyék rossz néven, hogy ha hosszasan beszéltem, a köszönetre alig jutott néhány szavam. Az emberi érzelmeim, sokban hasonlít egy patakhoz és folyóhoz; a csékely érzelmeim szívről szívre, a sekkely folyó zajosan rohan; a mely folyó csendesen viszi hajtait és a mely érzelmeim kevés szót is csak nehezen talál. Különböző érzem, hogy az ismeretlen nyilatvált bizalomért köszönetet mondani szavakban nem, csak tettakkben lehet.

Igéretem önöknek, hogy a mi erőm Isten ad, azt tettekkel igyekszem hozám és városunk javára érvényesíteni. Ezt annyival inkább ígérhetem, mert meggyőződésom, hogy a ki a magyar állam javára törekszik, az Nagyvárad városának is javát óhajtja; a ki pedig Nagyvárad javát előmozdítja, az a magyar állam javát is támogatja. Ajánlom magam szives jóindulatukba. (Hosszantartó szünet nem akaró viharos éljenés.)

A községi jegyzőkről és egyleteikről.

(A magyarországi jegyzői egyletek országos közgyűlése alkalmából.)

Arad, szeptember 21.

Pestvármegye székházában tegnap vette kezdetét a községi jegyzők egyletének ez évi közgyűlése, a zajtalan, de nem kis fontosságú munkáé, mely szinte el is veszi a napiesemények zűrzavarában hamar, de végzett munkájára a jövő eredményeinek szolgál alapul, csirául, mely észrevétlenül rakódik le ez intézmény eddigi vívmányaihoz, hogy midőn abból a torábbfejletés következik, talán kissé nehezebben bukkanhatunk annak eredetére, mozgatójára.

A községi jegyzői intézmény amur is, ezen modern színzetében, nagyon új s nagyon is a gyökeres átalakulás stádiómban áll, mely felett — hogy mást ne mondjunk — a népszimulirók jajdulhatnak fel és pedig határozottan indokoltan, mert elveszett számukra a pompás genre, melynek típusa Pennás Muki a „Piros bugyelláris“-ból, s mely mellé fonódik azon számos caricatura, melylyel a falusi közigazgatás mizériái vannak kigynyolva.

„A mi ez utóbbit illeti, azt magam sem tudom. Csak annyit mondhatok, hogy tőlük semmi feltét alatt többé pénzt nem fogadok el, magam munkájából akarok megelni!“

„Micsoda, önökönkéntes visszautasítod a tizenkét ezer franknyi évi jövedelmét? Kérdé Leroy s szörnyűkódve összcapta kezeit.

„Igenis úgy van.“ vizsgázza Darvil Emil. Leroy Alfons rábámult barátjára oly kifejezéssel, mintha mondaná: úgy látzik, megvagy tébolyodva.

Rövid szünet múlva Alfons roszkodtlen kezdé: „Miért vagy irányomban néha oly tiktokatos? Miért nem tétél nekem soha emlést arról, hogy a művészet is megtanultad?“

„Mert nem akartam arról hamarabb beszélni, mint sem meggyőződtem, hogy csakugyan megtanultam e művészetet. Most ugyan elhatároztam magamban, hogy csakis a szobrázatnak szentelem minden erőmet. De honnan tudod, hogy én érték egy kevéssé a művészethez?“

„Oh kedves barátom, csak ne légy olyan szerény! Az a flacon, a mivel Merval kisasszonyt megajándékoztad, igazi kis remekmű.“

„És te láttad azt Merval kisasszony kezében Alfons?“ kérdé Emil, miközben munkájára hajlott.

„Igen gyakran, barátom.“

„És — és tetszett-e csékely tárgy a kisasszonynak?“ folytáta Emil.

„Persze hogy tetszett! Még pedig rendkívüli!“ vizsgáza Leroy.

„Blanche!“ sóhajtott Emil halkán, bámulatosan arra gondolva, hogy aligha hosszabb ideig nem láthatja.

Leroy Alfons sokkal felületesebb ember volt semhogy helyesen ítéltette volna meg barátja lelkiállapotát. Csak maga magát tudta szeretni a szép Blanchenak ez apai állására és saját külsejére büszke unokabátyja. Másodszorban szerette ugyan a pénzt is, a mennyiben ennek segítségével minden élvezet meg szerezhetett magának és külső fényt emelhet; azután következett csak Blanche iránti szeretete, ki fiatal is, szép is volt, kinek vagyona szintén nem csekély és kinek sokan hódoltak. Blanche minden tekintetben oly nő volt, kivel a társadalom tisztetését meg lehetett nyernie, és azért elhatározta magában, hogy nejevé teszi. Alfons szokott feszelen modorában száz meg száz holmi pletykáról csevegött, melyek iránt Emil legkevésbé sem érdeklődött; végre ezt monda: „Unokanövérmet szerföltött gazdagon ajándé-

A modern fejlődés egészen elpusztította már e kaszót, s egy intelligens testület kiválaszt eredményezte a régióbl, melynek ha itt-ott egy-egy emlékeztetője maradt, az kivétel, melyből a falusi közigazgatás helytelen meneteről következtetést vonni nem lehet.

Pedig ami árnyat hint a jelen közelet e nem csekély fontosságú szerepvivőire, annak mind a mult az okozója, azé a multé, melyben a községi jegyzői állás is aysluma volt a valahogy karmolui, de dolgozni nem szerető mesterembereknek, vagy valami erőkölesileg bukkott, megbizhatlan individuumoknak, kik a hajdan apró-cseprő közigazgatási munka mellett, a különféle rangu és rendű kauszók és poharak igazgatására is ráérének és az utóbbiban képességük és buzgósguk nagyobb adagját mutatták be a bámoló nemzeteknek.

A haladó kor azonban sokat elsöpör és sok követélekkel áll elő. A multból azokat, kik haladni akarnak, alaposan megreformálja, a kik meg az ő folytonos haladásában elfáradnak és elmaradnak és azok kiméletlenül hullanak el a közszerelésből, helyet adva a fiatal erőnek, kik a pályaszeretést, szakértelmet és pályájuk iránti közbessület támasztanak, illetve hoznak magukkal.

Es épen ez az intézmény is ezen átalakulással csak azt bizonyítja, hogy valamely pálya intellectuális erjét caupán szakképzetté által biztosíthatjuk, azért az 1882. évi minősítési törvény követelése, a községi jegyzői állás megerősítését és azt fogja elérni, hogy a közigazgatás eme hullámgyűrűjében, melyben kis keretben a közigazgatás minden elképzelhető ága és részlete előfordul, — hozzá teljesen értő intelligens egyének fogják ellátni.

A jelen szembeötlő tapasztalatai nyujtanak biztos reményt a jövőre, de az is bizonyos, hogy a jegyzői karnak is lekesebben kell tömörülni a jövő siettetésére. Minden téren a társulás vonz és hódít, és épen azért nem érthető a tömörülés erőtlensége azoknál, kiknek épen hivatali kötelességük között van alkalmuk a társulás áldásairól meggyőződni.

Számos jegyzői egylet van hazánkban, de azok munkássága egy éven át, ugy szólni, semmi. Nagyon sokszor még egyleti gyűlések is elmaradnak, az a vád tehát, mely hivatalos lapjukban a „Közigazgatás“-ban csak az imént elhangzott, hogy a sajtó hideg magatartást tanusít ügyök iránt, — alaptalan. Tömörülés erőtlenségét az is jelzi hogy a tavalyi közgyűlés amahatározata ügyében hogy egy jegyző a vád hálázás fel, — egy éven keresztül skarmily aprócska mozgalom se történt, s e kérdés időzotatai csak oly újak lesznek a most folyó tárgyalásokon, mint tavaly.

Mi, kik a sajtó munkásai vagyunk, némi részben jogosítva érezzük magukat arra, hogy a „Közigazgatás“-fentebb jelzett vádjá ellenében a sajtó magatartását tisztázzuk és kijelentsük, hogy birunk és bir a napisajtó érzékek azon fontos factorai iránt a közigaz-

kozta meg a flaconnal. A legelső ékszerészek egyike multkor véletlenül megláttá és oda nyilatkozott, hogy kivált remek munkásnál fogva legalább a kétezer francot ér. Merválné annyira megijedt, hogy megmost is kell nevetnem, ha vissza emlékeztem egytűgü arcára, melyet ez alkalmomál öltött!“

Emil érthetetlen szavakat morgott feletül, Alfons pedig folytáta: „Alig, hogy az ékszerészt távozott, Merválné kijelenté, hogy léányának nem szabad ily értékes tárgyat megtartani, kivált olyantól, a ki vagyont el veszítette. Abban állapotott meg a jó néni, hogy tüstént elvigyem hozzá a kétezer francot!“

Emil elbalványodott és homlokát ráncba szedte.

Alfons mitsém törőde ezzel, egykedvetlen folytáta: „Blanche hevesen ellenszégült anyja e kívánságának és felkiáltott: „Ugyan hova gondolsz, édes anyám, ily bánásmód melyen fogná sérteni Darvil urat!“ Igaz, hogy anyja még tovább kifogásokkal is élt, de Blanche végleg győztes maradt, min. valamennyi fiatal hölgy, kik csak akkor szeretnek pénzüktől megvalni, ha piperről van szó!“

Emil gunyosan nevetett; nem tartotta szükségesnek Blanche eljárását Leroy felfogásával szembe védeni; őt, a művészt, boldoggá tette, hogy Merval Blanche megítélésében nem csatlakozott.

„Nagynénem végre más módot. okoskodott ki, hogy előismerését irántad kifejezhesse folytáta Leroy: „Az ő valamint Blanche megszobrárt fogja elkészíteni veled. Hogy mindkettőnek busasan megfizeti árát, magától értetődik.“

Annak kilátása, hogy nem sokára és pedig gyakrabban viszont fogja láthatni szeretett Blanche-át, nagy örömmel tölté el Emil keblét, úgy hogy nehanál pillanatra elfelejtette a keserűséget, mely Merválné szavaiában rejlett, de csakhamar magához tért és élénken felkiáltott: „Kérlek Alfons, ne beszélj nekem fizetésről!“ Merválné irántam, az árva iránt jóindulatának oly számos jelét adta, hogy pénz e hölgytől semmi áron sem fogadhatnék el.“

A mint akarod, Emil, csakhogy ebben es esetben, kevés remény van arra, hogy egyáltalában meg fogja rendelti e munkát. Önfejű vagy és előre büszkeséget tanusítasz, de Merválnéknak is megvan olykor akaratja valamint büszkesége. Nem tudom megérteni annak okát, hogy te, ki mások számára szintén mellszobrokat csinálsz még pedig nem ingyen, nagynénempénzt nem akarod elfogadni, Emil küzdött magában, de vágya.

gatásnak, — kik oly szembeötlő gyorsasággal illeszkednek be a modern élet nagyarányú változásaiába és kiktől már ez időszert is a jó közigazgatást joggal várni lehet.

A jegyzői árvalás kérdésén kívül igen fontos tárgya a közgyűlésnek a komárommegyei jegyzőegylet azon kezdeményezése, mely az 1885. évi, a földadók a k a s z t e r n y i l v á n t a r t á s a c i m ű XXI. t. c. 9 pontjának megváltoztatását célozza, valamint az országos egylet szokások „Ervkönyv“-ének szerkesztésében eszközölendő igen lényeges reformokat czélzó javaslatot tesz a torontalmegyei jegyző egylet. Igy a programon fontos tárgyak várják az eldöntést.

Összinté kívánságunk, hogy azok mind egyike a jegyzői intézmény erősödését és tekintélyét mózdítsa elő.

Városi közgyűlek.

— A szeptemberi közgyűlés. —

(Második nap.)

— szeptember 22.

I.

Aradváros törvényhatósági bizottsága a mai folytatású közgyűlésen gyorsan tárgyalta a hátralevő ügydarábakot.

Az egyedüli nagyobb fontosságú tárgy a pálinkamérés regele kezelésének kérdése volt, melyre nézve a közgyűlés a különböző ajánlatokkal szemben elhatározta, hogy a házi kezelés mellett maradjon.

Részletes tudósításuk a következő:

II.

Salacz Gyula polgármester megnyitván az ülést üdvözli a szép számban megjelent törvényhatósági bizottsági tagokat.

Mindenekelőtt felolvastotta és hitelesítetett a tegnapi ülésköznyómé.

Barabás Péter szívesen, ha a jegyzőkönny hat tag által hitelesítetnek s ne olvastassék fel, mert nem lehet rá így eléggé figyelni.

Institorisz Kálmán felvilágosítja, hogy ez eljárás a törvény rendeli.

Felolvastatott a városi kereskedelmi akadémia felügyelő bizottságának jelentése az 1877—8 ik iskolai évről szóló költségvetés tárgyában. A bevétele 9280 a kiadás 9075 trt maradvány 205 trt, mely azonban mint a polgármester jelenté, a bevételek kedvező eredménye folytán még növekedett. A közgyűlés a költségvetést jóváhagyta.

A tanács javaslatára elhatározta a törvényhatóság, 50 frtban a pancsovai magyar nyelvtanítás egyletbe örökös tagul belépni.

Az iskolaszék előterjesztésére jóváhagyta, hogy a városi leányiskola 5 és 6-ik osztályban a tandíj 8 frtban állapított meg. Olvastatott a tanács jelentése, mely Pohl Kálmának a záróra meghosszabbítása iránt beadott kérvényt elutasitanti javasolja.

Müller Károly a kérvény mellett emel szót, általában a záróra vonatkozólag megjegyzni, hogy ez a piacon levő üzletekre nézve túlszigor, különben is vannak városban üzletek, melyek drágulig nyitva vannak. (Élénk durulltség.) Ha valaki kihágni akar tehat, azt amur is megteheti. Indítványozza hogy mondassék ki, miszerint a piacon levő solidabb üzletekre nézve teljesen törtöltesék el a záróra.

Bing Vilmos nagyon is helyesli a tanács

Blanchet ismét láthatni, legyőzé végre a fizetéstől való ellenszenvét. Készenk nyilatkozott Merválné és Blanche mellszobrainak elkészítésére, ha Merválné a márvány költségét és a segéd díját viseli; végre Alfons unszólására csékely tisztelet díj elfogadására is ráállott.

Midőn Leroy nagynéjua tudára adta, hogy Darvil Emmel megegyezett az arban melyért mellszobrainak elkészítését magára vállalta, figyelmesen vizsgálta szép unokanévére arcát. Ez azonban oly közönyösen vette tudósítást, hogy jókedvűleg azt monda magában: „Na, most legalább meg vagyok győződve róla, hogy Darvil nem szereti!“

Ezen meggyőződés élénk örömet keltett benne. Elfelejtette minden haragját, melyet utóbbi időben Emil ellen érzett, és a helyett hogy barátjai körében Darvilról sajnálkozólag nyilatkoznak, mindentől elhiresztelő, hogy a fiatal művészek nagyon jól meggy sorsa, a hogy a város legelőkelőbb családjai nála tesznek megrendeléseket.

S tényleg Darvil Emil egyes munkái fel-tűntet keltettek és oly nagy tetszésben részestek, hogy a művész mindennében el lett halmozva munkával s így nyugodtan nézhetett jövője elé.

Baptiste, a derek inas, szívből örült azon szerencsének, mely ura szorgalmát lépten nyomon követte s olykor vidám megjegyzéseket tön. Picard ellenben napról-napra mogoróbb arcot öltött. Darvil Emil sikerei irigységgel tölté el keblét, és e gondolatokat csak nagy nehezen tudta elpalástolni, annyira látszoztak erőre venni rajta. Pedig azon kis összeget, melyet most már megtakarított, csakis Darvil jó példájának és serkentésének köszönhetette.

XIII.

Varreau gróf ugyancsban az órában, melyben két héttel előzőtt Darvil Emil első látogatását tévé nála, ismét dolgozó szobájának irozásaiéta előtt ült és ismét okmányokat, leveleket, és számadásokat lapozgatott. „Ótezer font“ monda halk hangon „nem rossz, ellenben szép nyereség, ha megzondolom, hogy annak megszerzésére csak ezer font volt szükséges. Sikle Ede mormogósti, tehat ugyis áll a dolog. „Hm, mormogá, a Chevalier részere maradj még elegendő szép összeg.“

Azután kezdte vett egy újságot, de alig hogy elkezdte olvasni, türelmetlenül ismét félredobta: „Ugyan hol a manóba kézik ma a pósta?“ kiállott föl indulatosa, Thornhilltől minden percében várak tudósításokat! Pedig már kilencz óra élt!“

javaslatat. A főtéri lakók éppen azok, a kik legjobban megszokták a késoi zárórát keserülni. Itt volt pl. a nói zenekar, mely egész éjen át zavarta a lakók nyugalmát.

Müller Károly szerint a zenélést el lehet tiltani. Újójag indítványa mellett emel szót.

Salacz polgármester a kérdést szavazásra tüzték ki, a többség a tanács javaslatát fogadván el, a kérvény elutasított.

Tudomásul vétetett a belügyminiszter rendelete a népének előadások iránt alkotott szabályrendelet kihirdetése tárgyában.

Asbót Katalin születeszőn oklevele kihirdetett.

Asztalos Sándor özvegyének, a [miért Asztalos Sándor életnagysága arcképet a város közönségének ajándékozta, köszönet szavazatot, a polgármester pedig megbízottot, hogy a kép alkalmas helyen függesztesse ki.

A magyar asphaltlásáság kérelme egy nagyobb kísérleti terület engedélyezése iránt, a közeveti alap kimerülése miatt nem teljesített.

Jóváhagyott azután több bérleti szerződés majd olvastatott a tanács jelentése a város általános niveau és csatornázási tervének elkészítésére iránt teendő intézkedések tárgyában, mely azt javasolja, hogy a pályázat kiírását megelőző előtanulmányozásokra Borsos Bényi a gazdasági tanácsos és a főmérnök Budapestre küldessenek.

Barabás Péter Nem helyesli, hogy e munkát pályázat útján oldassék meg.

Virágh Lajos szerint az előtanulmányozásokra minden körülmények között szükség van.

Salacz polgármester előadja, hogy a vizvezetési és csatornázási ügyben kiküldött bizottság működése most azért van függőben mert e közgyűlés előtt is ismeretes ajánlatot tetetett egy terv benyújtására vonatkozólag, czészérv volna e dolog eldőlését bevárni.

A közgyűlés ily értelemben határozott. Tudomásul vétetett, hogy a pálinkamérési regale házi kezelés tárgyában alkotott szabályrendelet a miniszter néhány stylaris módosítás mellett, melyeket a közgyűlés elfogadott, egy évre jóváhagyta.

Ezúttan következtek az időközben beadott ajánlatok és pedig első sorban M. r e k Samu és társai kik mint említették azt ajánlják hogy a regalenak a szabályrendelet értelmében való értékesítését elvállalják ugy, hogy a városnak 80.000 frtot biztosítsanak s az adón kívül az összes költségeket viselik.

Weisz Salomon és Adolf 53.300 frtot ígérnek 6 évre a regalenek szintén a szabályrendelet szerint való értékesítéséért és fizetének az adót is.

Erkezett ezen kívül még a pálinkamérés részéről is egy beadvány, melyben a házi kezelés fenntartásának szükségét hangsúlyozták.

A tanács mindezekre nézve mint már jelezte, azt indítványozza, hogy a közgyűlésnek a házi kezelésre vonatkozó határozata annál is inkább tartassék fel, mert az ajánlatok egyikke sem érte el a város közönsége által praeliminált jóvedelmet.

A közgyűlés egyhangulag a tanács javaslatát fogadván el a házi kezelést fenntartotta.

Ezúttan több újonnan emelt építmény adatott meg a 10 illetve 12 évi adómentesség, tudomásul vétetett a tanács előterjesztése az anguszton hóra elő és leirt állami adók után eső községi adók elő és leirtása iránt, ugyszintén a vallás és közoktatásügyi miniszter azon rendelete, melyben a város közönségének két 500 frtos kezimunkatartó állás szervezésére vonatkozó határozatát jóváhagyja s végül ugyancsak a közoktatásügyi miniszter jóváhagyó rendelete az újonnan építendő

Hevesen megrántá a csemetnyuhuzót, s ugyanazon pillanatban belépett a komornyik, züst talczán több levelet hozva.

„Valahára előkerül már a levelekkel!“ rivált rá haragosan a gróf. „Ez már hanyagság, engem oly sokáig várati.“

„Becsánatot kérek, gróf ur, csak az imént vettem át a levélhótdótól. Még ott vár az előszobában s kéretri ezen öt pecsétes levél nyugtázását.“

„Hah! kiáltott a gróf szikrázó szemekkel „adja ide a postakönyvet, azonnal nyugtázom a levél átveletét.“

Mihelyt a komornyik elhagyta a gróf szobáját, ez utóbbi nagy léptekkel föl s alá járkált. Csak miután kedélye némiképen lecsillapodott, bontotta fel a leveleket, átfutotta azok tartalmát és azután eltéve azokat irásztalának egyik fiókjába, az ötpecsétes levelet utóljára hagyta, és mielőtt felbontotta volna egy idős reszetők kezében tartotta, azután ismét letette, kinyitotta az ablakot és kibajolt fejével, hogy a szakadozó eső és a hideg szél lelttse forróságát. Végre mily boldoggá hozta fogott annak felbontásához is. A borítékbl finom írásval kitöltött lap eset ki. A gróf mindegyikét a legfeszültebb figyelemmel végig olvasta, végre diadalmasan felkiáltott Hah, végre elértem az annyira óhajtott célt, végre kezemb kerület a bizonyítékok! Most; tönkre fogom tenni őket, reszekessnek hatalmatlói!“

Erre az okiratokat ismét betette, a borítékok pedig gondosan lezárta. Mely gondolatokba merült, melyről a belépő komornyik hangja riasztotta fel, ki azon jelentéssel lépett be, hogy Baptiste a gróf úrtól kihallgatást kért.

„Jőjjön be,“ parancsolá a gróf.

Baptisto, Darvil miki inasa miután mélyen meghajtolta Eagát a gróf előtt felénkén ott maradt a dolgozó szoba ajtajánál.

„Nos, Baptiste, mi jót hoztál? kérdé a gróf.

„Gróf ur talán visszaemlékezik, hogy most két hete voltam utóljára a méltóságos urnál?“

„Tudom, Baptiste, annyi egyéb fontos dolgom volt, hogy arról megfeledkeztem. Nos mi történt azóta, mesélj el!“

„Szegény uram Önkre van téve. Elvesztette évi járadékát!“

„Az már tudom.“

„Bátorzának egy részét, ugyszintén, több értékes képet Wilkyak az öreg zsisbarnak adta el!“

(Folyt. következik.)

— Az idő többnyire boros, szeles, hűvös, esővel minden részben, melyek helyenkint nagy mennyiségben voltak zivatarokkal Cskornyán, Egerben és Pancsován — Kihátás a jövő időre. Házánkban: Hűvös, részben szeles, északnyugaton változó, délkeleten esőkkel, boros időt várhatni.

— **Öngyilkos képviselő.** A sárvári kerület szabadalvópárti képviselője, Barthodiszy Imre dr. hirtelen meghalt. E gyászbeszédre vonatkozólag most azt távirják Sárvárról, hogy a képviselő, ki megválasztása előtt népszerű járásbíró volt, önmaga vetett véget életének. Hétfőn esti nyolcz órakor két lövést tett maga ellen, az egyik golyó szájába s a másik szívébe hatolt, mire holtan rogyott össze. Öngyilkosságának okát nem tudják; kevés idővel azelőtt, még a casinóban keletyesen társalgott s aztán néhány ismerősével kártyaszalvalót üt és tarokkot játszott, melynek végzetével a játzófelektől a legszívelyesebb módon bucsuzott el. Asztalán egy kis papírszeletet találtak, melyre az volt írva: „Alfárvó gyanúsítással szemben rámm nézve legjobb a halál.”

— **Az őszi szezonnal itt vannak a botrányok.** Kinos ügy foglalkoztatja a fővárosban időző országgyűlési képviselőket és az egyetem tanári karát, a tanuló-ifjúsággal együtt. A dunaszerdahelyi választásnak, mely az jidei heves pártküldelemek közt a legszomorubb hírnévhez jutott, utóhangja van. A nevezett választókerület képviselője ismét előtérbe lépett s mostani szereplése méltó folytatása eddigi viselkedésének. Emlékezni fogunk olvasóink, hogy e kerületben az antiszemita Szabó Lajos fővárosi ügyvéddel szemben Sághy Gyula egyetemi tanár lépett fel, de elbukott. A választási champagne alatt sokféle hír keringett Szabó viselt dolgairól, melyek nem a legkedvezőbb színben tüntették fel egyéniségét és jellemét. Szabó a hírek terjesztésével egyenesen ellenjelöltjét gyanúsította, s most, midőn azok megújultak, felhívta Sághyt hogy nyilatkoztassa ki a hírek alaptalanságát. Sághy vonatkozólag eléget tenni a követelesnek, mire Szabó Lajos kedden T. I. báró és K. M. hadnagy kíséretében megjelent Sághy lakásán és tetőleg inzultálta. Az eset híre szerdán elterjedt az egyetemén és

akadtak fiatal emberek, kik — állítólag Szabó képviselő biztatására — tüntetni akartak tanárjuk ellen. A többség azonban elejét vette minden tüntetésnek. Szabó képviselő elutazott a fővárosból, mint mondják: bizonyítékokat szerzendő arról, hogy az őt compromittáló híreket tényleg Sághy terjeszté.

— **Magyar lovak győzelme.** A magyar lovak a bécsi lovasversenyek ötödik napján is majd minden díjat elvittek. Szélben és esőben, csékely részvét mellett folytak az egyes futtatások. A 2500 frtos Amaranthus díjat Sztráry „Metallist”-je, a handicap 1000 frtját Esterházy Mór gr. „Vinaigrette”-je, a rotunda-versenyt Blaskovics „Drágám”-ja az eladó-versenyt Schossberger Nándor „Carbol”-ja, a gátverseny Esterházy Miklós gr. „Castoff”-ja nyerte el. Csak két díj jutott osztrák istállótulajdonosoknak.

— **Rövid hírek.** A krakói kiránduláson résztvevő magyarok szerdán déliben értek a lengyel határra, s folytonos ovatiók közt tértek Krakóba, hol a polgármester üdvözölte őket, hivatkozva a lengyel-magyar testvériségre. — A nagy szébeni „Tribuna” comicus, de jelző módon tüntetett a királyi látogatás alkalmából. Dván ő felsége tudvalevőleg félre nem érhető módon kifejezte a román papáknak adott válaszában, hogy a haza iránti búségét is elvárja. Ezt a választ a „Tribuna” magyarul közli s nem fordította le saját olvasói nyelvére. — Szeged városa kérvényt intéz a pénzügyminiszterhez ama szegedi háztulajdonosok érdekében, kik elmulasztották annak idején az adómentességet biztosítani házaiknak, minden államkölesön teher daczára; nem kevesebb mint 857 háztulajdonos követelt el ilyen mulasztást. — Az eperjesi megye házában dolgozó munkások é napokban főtérre alkalmával rejtétt kamrára bukkantak, mely a falba illesztett vaskapocok sat. tanúsága szerint a hajdani kizókamra volt.

A nagy világ.

— **Egy kitünő orvos öngyilkossági kísérlete.** Langer Lajos dr. bécsi kórházi főorvos, morphiummal mérgézési kísérletet tett magán. A 36 éves férfi fia Langer boncztanárnak és fiatal kora daczára orvosi

tekintélynek tartották, előzőekny modoráért mindenütt szerettek. A kórházban kissé ideges és érzékenykedő embernek mutatkozott. Ugy bezzélük, öngyilkosságára az hajta, hogy Böhm kórházigazgató nyers modorban figyelmeztette rendelkezései teljesítésére. Nyolczvan centigramm morpheumot szedet be, két levelet és egy sürgönyt írt és lefeküdt. Mikor tettét felfedezték, kártársai s Böhm igazgató önfeláldozóan ápolták. Remény van életben maradásához.

— **Rövid hírek.** Az örült bajor király dolgában vita készül; a bajor képviselőház egyik tagja parlamenti bizottság kiküldését kívánja a király állapotának megvizsgálásra végett, mert a nép közt az a hír van elterjedve hogy Ottó király nem annyira örült, mint a kormány állítja. — A zürich száma Hollandiában szintén ugyancsak nagy; e napokban congressust tartottak s hatszázan voltak együtt. — Zsófia svéd királyné állítólag kolostorba készült vonulni s az angol királynőtől kért tanácsot. — A czári találkozás hírei elhalhatván, francia lapok most azt újságolják, hogy a szultán készült Vilmos császárhoz látogatába. — Aznam gimnázium egyik tanára, Schreiner Rupert megzenéit Mária Valéria főhercegnőnek a Rajnárd irt költeményét s engedélyt kapott, hogy művét, mely legközelebb énekhangra zongorakísérettel fog megjelenni, a királykisasszonynak ajánlhassa. — A tankönyvek kérdése sok gondot okoz az osztrák kormánynak is; közelébb jelentékeny tiszteletdíj mellett hirdettek pályázatot több szakbeli tankönyvre, de jóvávaló mű nem érkezett.

KÖZGAZDASÁG.

Vegyes közlemények.

— **Értéktőzsdei heti jelentés.** Budapest, sept. 22. (A „Magyar Mercur” tudósítása az „Aradi Közlöny” számára.) Az értéktőzsdei illésben a közelebb mult heten gyengülés állott be. A német császár találkozás az orosz czárral, a mely már csaknem bizonyosnak vétetett, elmaradt és ez a körülmény

lehangozta a tőzsdét. A ruscsuki eseményt szintén úgy magyarázták, mint a mely Németországot animosításra fogja vezetni Bulgária ellen és végre a pénzpiacot feszesebbé váta szintén kedvetlenül hatott a spekulációra. Mindazonáltal a politikai helyzet egészen és nagyjában nem változott és valamint előbb ugy most sem nyujt okok aggodalomra, annál kevésbé, mivel újabbán Anglia is csatlakozni látszik a közép-európai hatalmak konservatív politikájához. A részletekre nézve megemlítjük, hogy a bank részvények kevessele gyengyültek, szintugy valamivel olesőbbodtak a járadék papirok is. Vasuti értékek stagnálnak. A helyi piacon, malmok iránt volt némi érdeklődés. A sorsjegypiaczon állandó a szilárd iránzat és kisebb sorsjegyek akadálytalanul folytatók az áremelkedés. A valuta kevessele emelkedett.

Sexszület.

(September 22.)

Mai jegyzésink: Készaru nagyban 25.75 kicsinyben 26.25, hordó nélkül per 100 liter %.

Budapesti gabnatozsde.

(September 22.)

Jó kínalat és vételkedv mellett az iránzat kellemes. 30,000 mm. jött forgalomba, nehány krajezárral magasabban adatott el. Buza őszre 6.72-6.78, buza tavaszra 7.20-7.31, zab őszre 5.24-5.25, zab tavaszra 5.67-5.69, kukorica tavaszra 5.67-5.68, káposzta repceze 11.50-11.62.

Hivatalos árfolyam

a budapesti áru- és értéktőzsdeán 1887. évi szeptember hó 20-án.

Magyar aranyjáradék 6 sz.	100.40
Magyar aranyjáradék 4 sz.	100.40
Magyar papírjáradék 5 sz.	88.25
Magyar vasuti káplóson	150.-
Magyar keleti vasuti államkőtvény 1. kib.	98.50

Magyar keleti vasuti államkőtvény 2. kib. 114.60

Magyar keleti vasuti államkőtvény 3. kib. 104.25

Magyar földterhermentesítési kőtvény 104.25

Magyar földterhermentesítési kőtvény sáradek 104.25

Temes-bánáti földterhermentesítési kőtvény 104.25

Temes-bánáti földterhermentesítési kőtvény 104.25

Edélgyi földterhermentesítési kőtvény 104.25

Horvát-szlávon földterhermentesítési kőtvény 100.-

Magyar ezüldészsávvaltsági kőtvény 122.50

Magyar nyeremény-sorsjegy-kőlcsoñ 123.50

Tiszasáhalozási és szegedi sorsjegy 81.-

Osztrák járadék papírban 82.50

Osztrák járadék ezüstben 112.50

1890-iki osztrák állansorsjegy 136.-

Osztrák-magyar bankrészvény 884.-

Magyar hitelbankrészvény 283.25

Osztrák hitelintézet részvény 282.-

Ezüst 5.92

Ja. és kir. arany 9.94

20 frankos arany (Napoléon'or) 61.50

Német birodalmi márká 126.-

London 12.30

20 markos arany

IDEGENEK NEVSORA.

(September 22.)

Fehérkereszt-szálló. Szilágyi Gyula, birt. Kunágot. Brenner N., főorvos, Temesvár, Donitzky N., plehános, Pozsony. Fűr N., Pozsony. Auslander N., magánzó. Budapest. Asztalos Istvánné, magánzó, és leánya, Békes, Seich László, honvéhadnagy, Budapest. Szulz Pál, utazó, Bécs. Glauber Victor, utazó, Pozsony. Tűcherer-szálló. Beer Frigyes, birtokos, Pecska. Szeintner N., utazó, Budapest. Balvart N., utazó, Budapest. Botvitz N., utazó, Bécs. Nádor-szálló. Dmíthelys József, törzsorvos, Szeged. Dr. Tárnosky József, orvos, Marosvásárhely. Nagy Odón, százados, Nagyvárad. Eöglér József, főhadnagy, Nagyvárad. Kihós Gergely, főhadnagy, Nagyvárad. Bozán N., ügyvéd, Kisjenő. Heller A., kőregyész, Penak. Patrúban János, fogalmazó, Erzsébetváros. Mittek Vilmos, ardeész, Erzsébetváros. Glaub A., keresk., Világos. Stern Adolf, keresk., Nvárad. Agárdy Vilmos, gazdász, Konop. Kaufmann Emanuel, bérlo, Sajány. Kohn H., főpincéz, Eperjes.

Aranykules-szálló. Körsy Kálmán, táviratízt, Vorock. Balta Illes, szűz, Nagyhalmagy.

Felelős szerkesztő és kiadó: HINDY ÁRPÁD.

Hirdetések.

STINGL W. IG.
zongoragyára és raktára
Bécs, IV. Starchemberg-utca 28. szám. saját házában.

Ó fensége Károly Lajos főherczeg udv. szállítaja, a bécsi Conservatorium, Theresiánium, Katonai Akadémia stb. stb. szállítaja.

Készít és raktáron tartja mindennemű kitünő gyártmányait, a legujabb

SZÁRNYZONGORÁIT
(Bösendorfer-iskola) és

PIANINÓIT
részletfizetésre is.

Legujabb gyártmányai kitünőségéről a n. t. közönség meggyőződést szerezhet

ROSMANITH ALBERT ur
(butorraktárában, Nádor-szálloda)
ugyanasok

Rittinger Ágoston ur lakásában,
Batthyány-utca, 34. számu Varjassy-féle házában. 669 2-6

16811-1887. Aradvámegye alispánjától.

Árverési hirdetmény

Az Aradmegye tulajdonát képező, s a Fehér-Körösön átvezető gy.-varsándi Körös-hidon a nagyméltóságú m. kir. közmunka- és közlekedési miniszteriumnak 1876. évi június 26-án kelt 7936. számú kegyes intézményével engedélyezett

vámszedési jognak

1888. évi január hó 1-től 1890. évi december hó 31-ig terjedő időszakra 1511 frt kikialtási ár mellett, szóbeli s zárt ajánlatok elfogadása melletti bérbeadása iránti tárgyalás folyó évi október hó 5-én, d. e. 10 órakor Aradmegye alispáni irodájában fog eltaratni.

Mely ekkénti versenytárgyalásra árverelni szándékozik a kikialtási ártól számított 10 százalék óvadékkal ellátva azzal hivatnak meg, hogy az árverési feltételek addig a megyei főszámvevőség irodájában tekinthetők meg.

A zárt ajánlatok f. évi október hó 5-ike d. e. 9 órájáig kellő bánompénzzel felszerelve, a megye alispánjához terjesztendők be.

Aradon, 1887. szeptember 20-án.
683 1-3 O r m o s, alispán.

9049-1887. 95. v.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium 61369-1884. sz. a kelt intézményével jóváhagyott 12577-403-1884. sz. szabályrendelet alapján minden ház- és telektulajdonos felhívatik, hogy köveztetel, vagy asphaltal el nem látott utcákban házuk és telkük előtt a gyalogjárót f. évi november 30-ig terjedő idő alatt 1 és fél méter szélességben és 15 cmtr. magasságban homokrétteggel akként borítassá be, hogy a vízvezető árok vagy folyóka felé 5 cm. esséssel birjon. Ha a gyalogjáró másfél méternél keskenyebb lenne, akkor az egészben a fentebb irt módozat szerint homokrétteggel beborítandó.

Kötelesek a ház- és telek-tulajdonosok a gyalogjárók mellett elvonuló vízvezető árkokot telkük és házuk utcai szinvonalaának hosszában a mérnöki hivatal által elő irt utasítások és méretek szerint megásni, azt tisztán tartani, nemkülönbön kötelesek ezen vízvezető árkokon keresztül telkük kocsi-bejárátánál hidat építtetni és jókarban tartani.

Kik ezen rendelkezést meg nem tartják, illetve megszegik, kihágást követnek el és a városi szegényalap javára 2 frttól 5 frtig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatlanság esetén 12 óráról 3 napig terjedhető elzárással fognak büntettetni.

Ezen büntetésen felül az elmulasztott munkák az illető ház- vagy telektulajdonos terhére hatóságilag fognak büntettetni.

Urbányi János,
főkápitány.

Hirdetmény.

A vízjogi törvény (1885. évi XXIII. t.-cz.) 189. §-a, valamint ezen törvény végrehajtása tárgyában a nm. földmívelés-, ipar- és kereskedelmi és a közmunka- és közlekedési m. kir. mi-izster urak által egyetértőleg mult évi december hó 31-én 45689. sz. a kibocsátott általános rendelet 87. §-a alapján felszólítom az Arad sz. kir. város területén fennálló vízi-művek és vízhasználati jogosítványok tulajdonosait, hogy a jogosítványaikra vonatkozó engedélyt ha ezt eddig nem teljesítették volna, 1887. évi **november 15. napjáig** nálam írásban mutassák be, vagy pedig írásban igazolják azt, hogy vízi-műveik 1886. évi január hó 1-je óta háborítlanul fennállanak anélkül, hogy mások jogosult érdekeit sértének és mint ilyenek az illetékes hatóságok által károsnak találták.

Ezen bemutatási, illetve igazolási kötelesség minden hatóságig engedélyre szoruló vízmunkálat tulajdonosára kiterjed, tehát öntözési, lecsapolási, ármentesítési, iparvállalatokra, malmokra, továbbá nyilvános és magán csatornákra, egyaránt érvényes.

A kik jogosítványukat iga olni nem tudják, vagy igazolás végett a fent kitűzött határidőben nem jelentkeznek, azoknak vízművei az idézett törvény 191. § értelmében nem létezőnek fognak tekintetni, s az ily vízművekre nézve a vízjogi törvény 163. és következő szakaszai és a hivatkozott általános miniszteri szabályrendelet 3-32. §§. lesznek alkalmazandók.

Salacz,
kir. tanácsos, polgármester.

Centrális-Czymbalom.

Legujabb találmány. Ausztria-Magyarországban szabadalmazva.

Azon előnyvel bir, hogy **szekrénye és feneke a),** valamint **felső lapja b)** domború alakban van készítve, a czymbalom feneke alatt **5 vasrud c)** van elhelyezve, melyek a szekrény két oldalát tartják össze és csavarok által ugy, mint a felső hurok feszíthetők meg, mi által ugy a szekrény, mint a feneke a repedéstől megóvatik, igen tartós hangot nyujt és így a **centrális czymbalom** ugy a hangban, valamint a szerkezetben is minden eddig alkalmazásban volt czymbalmot felülmul.

Legjütányosabb áron kapható a fentalálónál: 507 9-10

APPELIGNÁCZ
hangszerkészítő BUDAPESTEN,
Gróf Károlyi-utca 5. szám és Magyar-utca sarkán 18. szám.

Kivánatra prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek.

A NEW-YORK
életbiztosító-társaság.

Alapított 1845-ben tisztán kölcsönösségen alapul.

1886. január 1-én az aktívák 346 millióra rugtak. — Felosztható nyeremény-többlet 36.611,632 frank.

A tőke letétek jövedelme 17 1/2 millió frank, ami az aktívák 5 1/2 % és a tartalék 6 1/2 %-át teszi.

Fennállása óta, 1886. január 1-ig a társaság kifizetett:

Esedékes biztosításokért	228,008,072 frankot.
Nyereményekért és visszaváltásokért	233,687,453 frankot.

Az aktívák többlete a passzívák felett 1885-ben 14 millió frankkal szaporodott. Az 1885-ben ujonnan felvett biztosítások 355 millió frankra emelkednek.

A társaság Europa fővárosaiban, épugy mint Ázsiában, Afrikában, Amerikában főkokokat állított fel. Miután tisztán kölcsönösségen alapul és miután nincsenek részvényesei a tőke és nyeremény a biztosítottak kizárólagos tulajdona marad.

Referenckiák Magyarországon:

A magyar általános hitelbank.
Magyar kereskedelmi bank.
Magyar pénzváltó s leszámítoló bank.
Strasser és König Budapestben.
Deutsch Ignácz és fia.

Közelebbi felvilágosításokat ad a „New-York” életbiztosító-társaság igazgatósága, BUDAPESTEN, Nádor-utca 9. 14-9.10